

ਸੋਚਣ ਦੀ ਘੜੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਗਰਿਸ ਇਸ ਲਹਿਜ਼ ਨਾਲ ਅਨੂਠਾ ਰਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਹਿੰਸਕ ਮੁਜ਼ਾਹਮਤ ਨਾਲ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਅਧੁਨਿਕ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਰਾਜ ਦੀ ਨੌਹੋ ਰੱਖੀ, ਜਿਸ ਚ ਧਰਮ, ਖੇਤਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਨਸਲ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨੇ ਗਏ। ਰਜਵਾਜ਼ਾਸ਼ਾਹੀ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਚ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਸਰਬਉੱਚ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਨਾਲ ਫਰਕ ਨਾ ਪੈਂਦਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਕਾਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਦੁਖਦ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖੇ ਮੁੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ 'ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ' ਵਾਲੀ ਰਹਿਣੀ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਨੇ 1950 ਚ ਇਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ—ਸਾਡਾ ਇਕ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਜ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਾ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਈਕ ਨਹੀਂ।

ਮੌਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਯੋਗੀ ਤੱਕ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਊਂਦੇ ਨਹੀਂ
ਬੱਕਦੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਹਿਸਤਗਰਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਏਨਾ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਤਮਾਮ ਧਾਰਮਕ ਜਲ੍ਹਸਾਂ ਦੇ ਪਹੀਏ ਕਿਸੇ ਮਸਜਿਦ ਅੱਗੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ, ਹਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਝੰਡਾ ਉਤਰਵਾ ਕੇ ਭਗਵਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹਾਦਰੀ
ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਦ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜਲ੍ਹਸਾਂ 'ਚ ਭਜਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ
ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਭਰੇ ਭੜਕਾਊ ਗਾਣੇ ਵਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਉਮੀਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ
ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਂਸਦ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਰਾ ਅੰਦਰ ਗਾਲ੍ਹ ਕੱਢੀ
ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ
ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਇਸ ਅੱਗ ਵਿਚ ਘਿਓ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖੜਾ ਰਿਹਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਇਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ (ਆਰ ਐਸ ਐਸ) ਤਮਾਮ ਭਰਮ ਫੈਲਾ ਕੇ ਅੱਜ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਤਮਾਮ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਨੇ 'ਇਸਲਾਮੀ ਸਰੀਰ' ਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖ' ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਮਝਦਾਰ ਹਿੰਦੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਬ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਮੇਲ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ? ਜੇ ਉਹ ਮੁਸਲਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਭਲਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਬਰ ਕਿੰਗ ਜੂਨੀਅਰ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਚੁੱਪ ਰਹੇ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਵੋਗੇ।

ਕੀ ਪੈਸਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ... ?

ਪਸਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਹੋ ਪ੍ਰਗਟਾ ਅਤੇ ਗਿਰਾਵ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਮੌਨੇਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੈਸਾ ਸਭ ਕਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮੁਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਕਦੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੇਂਹਦ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਵਧੀਆ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਨ, ਅਮੀਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਖੇਜ਼ਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਗਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗਾਰੀਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਚੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਸਟੀਫਲਾਂ ਹਾਂ ਕਿੰਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਸਗੋਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੂਹਾ ਸੀ, ਪਾਂਚ ਦਿਨਾਂ ਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਅਕਤਾਵਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਢੁਨੀਆ ਚ ਕਟੇ ਵੱਡੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪੇਰਨਾ ਦਾ ਸੋਰਤ ਰਹੀ। ਹਾਂਖਿਆ ਰੇ

ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ? ਉਹ ਭੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਸਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੀਆਂ ਹਰ ਸੁਹਲਤਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਭੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਨ ਵਿਚੋਂ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਲਾਹਿਪਾਂ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਪੈਸਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਏ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ ਰਾਖਿਣ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਕੌਂਠ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਨ ਦਾ ਆਰਾਮ, ਵਿਸਤੇ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਿੰਨ੍ਹੇ ਪੈਸਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਮਾਓ। ਸਮਾਜ, ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਓ, ਜੋ ਕਿ ਭੁਸ਼ਨਮੁੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਹੀਂ, ਵਿਵੇਕਸੀਲ ਮਨੁੱਖ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ

ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ। ਕੁਝ ਥੋੜੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਤੀਂਬਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਇਹ ਜਾਤਾਂ, ਨਸਲਾਂ, ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕੁਵਾਦ, ਲੜਾਈਆਂ, ਝਗੜੇ, ਦੰਗੇ-ਫਸਾਦ ਤੇ ਕਲ਼ੋਗਾਰਤ ਦੀ ਜੱਜ ਸਮਾਜਿਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਅਗੇ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਅਗੇ ਤੋਂ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਛੱਡੀ ਹੈ।

ਗਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਰ ਦੌਰ
ਵਿੱਚ ਭੀੜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖੇ ਹੀ ਰਹੇ,
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ
ਵਿੱਚ ਕਾਡਰ, ਨਾਸਤਿਕ ਆਖਿਆ
ਗਿਆ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭੀੜ ਤੋਂ
ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ
ਅੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ
ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਅੰਜ ਕਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਸਪਾਨ ਵਿੱਚ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਕ ਸਲੋਕ
ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾ ਨੂੰ ਪੱਛਿਆ:-

ਕਬੀਰ ਮੁੱਲਾ ਮਨਾਰੇ ਕਿਆ ਚਢਹਿ ਸਾਈ ਟ
ਬਹਰਾ ਹੋਇ ॥

ਜਾ ਕਾਰਨਿ ਤੂੰ ਬਾਗ ਦੇਹਿ ਦਿਲ ਹੀ ਭੀਤਰ
ਜੋਇ ॥

ਕਿ ਜਿਸ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਰੋਜ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਵਾਰ
ਵਾਰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਪਕਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਗ
ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ਅਗੋਂ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਖੁੱਲ ਕੇ

ਅਜ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ
ਫਿਰਕਾਪਸੂਤੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਧ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਧਰਮਾਂ ਮਜ਼ਹਬਾਂ
ਵਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ,
ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪ ਸੱਖਣੇ
ਅਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਈ ਜਾਵੇ, ਉਹ
ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੂਨ-
ਗੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਐਸ਼ਮੀਟੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ
ਹਨ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ, ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਅਤੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ
ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੇਲ ਮਾਡਲ
ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਲੋਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਸੀਗਾਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ
ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ
ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ
ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ
ਵਿੱਚ ਜਾਗਦੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਲਈ ਬੁਲ੍ਹਦਾ ਸੌਚ
ਦੇਂਦੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਸੱਚ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਬੁਝ ਤੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਜਾਬਰ ਕਹਿਣਾ ਦੀ
ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ
ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੌਚ ਵੱਡੀ

کر سکے । اُسیں بھیڑ دا ہیمسا بھنے لئے ک
آپ نੂੰ بُلے سماں اُتے گوڑ ناٹک دے
تھاں مُنڈے ہوں । پر عیہنَوں دی کہی کہی
لکھ لئی تھا اُنہوں ।

بھ دیہی دیہی تھا اُسیہی کہی ہے عیہنَوں
کسے ہیہی وہیہی راہیہی راہیہی نہیں مُنڈا
، عیہنَوں رہیہی مُنڈا کے پُلکاں لئی لگ جاندا
ٹککاں لگ جاندا ہے اُتے سماں دا ہے
کر کے عیہنَوں دے ڈکٹے-مُنڈے سماں دی
دیہی دیہی رہیہی، پر اسی عیہنَوں مہان
کی کہی دیہی گول مُنڈن لئی تھا اُنہوں । سامنے دے ہر دیر ہیہی سماں نੂੰ پُلکا
اُنہوں دی نہیں، بھلکی وہیہی کسیل
دی لੋڑ ہیہی دی ہے । پُلکا تھے پُلکا لالا چارے
تک ہوہے، چارے یار بھیک ہیہی سماں دی
کی لئی ہیہی اُسیہی بھرنا ک سماں دی
پانے سامنے دے گانہ بھوڑ پھیلائی جادے
نے دے سُور-گولی اُنہوں ناہی نیساں دی

دیہی وہیہی جلیہ ہے کہ سُورا سماں دی
وہیگا اُنہوں ہوہے، تھاں ہیہی اسیہی اُنہوں دے دیر دے
تھیہی ناٹک بھال رہے وہیہی راہیہی نੂੰ سماں دی
سکا دے ہاں । اسیہی دیہی تھاں تکنیکیہی وہیہی
دے دیر دے دیر چوہی گواہ را دے ہاں । اسیہی دیر دیہیہی
سماں دیہی بھال جلیہ ہے کہ اسیہی
اپنے وہیہی سماں دیہیہی مُنڈے بھال تھا اُنہوں ہے
سُورا مُنڈے بھالیے । ساہنے چاریہی دیہیہی ہے کہ اسیہی
مُنڈے دے وہیہی ڈے جوہر دے ہیہی ہے । سماں دیہیہی
چانگا بھالا ہیہی لئی ڈپرے کسے ایلہا بھال
گیہی تھاکر نے کدے نہیں آہیلہ । سماں دیہیہی
ماڑا بھالا ہیہی لئی مُنڈے ہیہی جیہیہی وہاں ہر دیہیہی
ہاں اُتے مُنڈے کوہل ہیہی اسیہی نੂੰ چانگا بھالا ہیہی
دی سماں دیہیہی ہے । اسیہی سماں دیہیہی ڈے ہلیہی ہاں
تھاں ہیہی ہنرے راہیہی بھالا ہیہی وہیہی بھال
کے اپانے ہیہی دیہیہی دیہیہی کا ناٹک دیہیہی
جاتنہیل ہے ہیہی ہے ।

— 1 —

ਸਾਮਰਾਜਾ ਦਸ਼ਾ 'ਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦ ਘਟਦ ਮਕਤ ਵਧਦਾ ਬਚਨਾ

ਦੇ ਜੰਗੀ-ਸਰਹੁੰਦੀ ਕਲੋਸ਼ ਦਾ ਅਸਰ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ
ਕੁਲ ਆਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਪੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਹੁਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਫਲਸਤੀਨ
ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਜੰਗ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਲੰਬੀ
ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬੀ ਖਿੱਚੇ ਦੇ
ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਜੰਗੀ ਕਲੋਸ਼ ਦਾ ਘੰਗਾ ਲਗਾਤਾਰ
ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਮਹਾਂਕਰਤੀਆਂ
ਦੀ ਸਰਫ਼ਸਤੀ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲੜੇ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਲੇ ਕਈ ਖੇਤਰੀ ਝਗੜੇ ਹੋਰ ਵੱਧ ਤਿੱਖੇ ਹੋ
ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿੱਚੋਧੀ ਯੜੇ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਜੰਗਾਂ ਦੇ
ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਲਾਮਖੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਮਸ਼ਗੂਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ
ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਹੈ ਅਤੇ
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਸ਼ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਸ਼ਤੇ ਭਾਈਚਾਲਾਂ ਦਾ
ਪੜਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਚੀਨ ਸਿੱਧੀ-ਅਸਿੱਧੀ ਫੌਜੀ
ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਜੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਿਹਾ,
ਪਰੰਤ ਆਲਮੀ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ

ਵਰਤਾਰਾ' ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਪਰੰਤੁ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ :
ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਪੂਜ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਖਣ ਵਿਖੇ ਵਿਨਾਸ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵੀ ਤਾਕਤਾਂ
ਲਗਾਤਾਰ ਇਗਜ਼ਿਅਟ - ਸਿਆਸੀ ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨੀ ਘਰਾਂ
ਕਰੇਬਾਜ਼ੀ, ਹੋਰ ਵੱਧ ਜੀਵੀ ਉਜਾਝੇ
ਕਾਸ਼ੀਲ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ
ਵਿਕਸਿਤ

ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕ ਹੀ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਰਮਾਏ ਤੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਸਤੀ ਤੋਂ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੇਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਿਣਸਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਲਾਲ ਲਾਏ। ਇਸ ਵਾਪੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਖਪਤ ਲਈ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੀ ਹੋੜ ਲੱਗ ਗਈ। ਜਿਣਸਾਂ ਦੀ ਖਪਤ, ਮੰਡੀ ਦੇ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੌਰਾਨੀ ਦੌਰਾਨੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਜੰਗਾਂ ਤੇ ਖੇਤਰੀ-ਸਰਹੱਦੀ ਝਗੜਿਆਂ-ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦਾਂ, ਜੰਗਾਂ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਝਗੜਿਆਂ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ-ਵਪਾਰਕ ਰੋਕਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰੱਖਿਆ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲ

ਨਿਯਮ, ਅਸਲ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਛਿਣ ਲਈ ਵੀ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਡਗਮਗਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਹਿ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਵਾਸਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫਰਜ਼ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਹਕੂਮਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ। ਰਾਜ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੌਲਤ ਜਾਂ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ, ਇਨਸਾਫ਼, ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤ ਲੈਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭੈਅ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰ ਸਕਣ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਦੇ ਤਾਂ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਅਪਣੀਆਂ ਪਰ ਪਤੀ-ਹਨ ਆਪਣੀ ਦਰਜ ਕਰ ਪਛੇ ਨਾਲ ਤੋਂ ਤੇ ਜੱਗ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਹਤਾਰ ਕੋਡਤਾਂ ਦਾ ਪੰਚਾਈ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਲਫ ਨੰਗੀਆਂ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੜਖੀਆਂ ਸਿਆਸਤ ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਤਕਰੀਬਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਹੱਥੇ ਪਰਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਥੇਕਸੂਰ ਨਿਹੱਥੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਕਦਮੇ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਕੁਸ਼ਟੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿੱਖ ਜੁਸ਼ ਕੁਸ਼ਣ ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਛੇਡਾਡ ਦੀ ਕੌਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਇੱਤਜ਼ਾ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਸਿੱਖ ਜੁਸ਼ ਕੁਸ਼ਣ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਕਮਰੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਭੜ੍ਹ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਸ਼ਤੰਤ ਭਲਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਜੁਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿੱਰੁੱਧ ਯੋਤੇ ਸੋਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੱਡੀ ਲਤਕਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਿੱਰੁੱਧ

ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਪੁਸ਼ਤ ਪਨਾਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

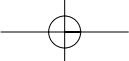
ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਬਿਲਕਿਸ ਬਾਨੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਹੋਇਆ, ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਚੰਚਿਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਹ-ਕੋਹ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਲਕਿਸ ਨਾਲ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਆਵਾਜ਼ ਸਦਕਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸੱਤ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੱਦੂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤ ਪਨਾਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਗੋਤਰੀ ਹਿਗਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਜੰਗ ਮਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹੋਣ। ਬਿਲਕਿਸ ਨੇ ਮੁੜ ਸਰਵਹੁੰਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਮਿਸਾਲ ਡੇਰਾ ਮੌਰਾ ਮੌਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਂਦੀ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੈਂਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਇਤਨਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਨਾਂਅ ਉੱਚਾ ਕਰਸ਼ਾਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੁਨੋਹਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸੁਆਲ ਦੀਆਂ ਗੁੰਡਲਾਂ ਸੁਲਝਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਕਲ ਹਨ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ? ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨਸਤ ਦੀਆਂ ਯੱਜ਼ੀਆਂ ਕਿਉਂ ਉਡਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ? ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿਹਾਂਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇਡਫਾੜ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਧਾਨਿਕਾਂ ਆਇਦੀ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨਾਊਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿਹਾਂਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨੀਆਂ ਆਮ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ-ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਪਰਨ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਰ ਸਮੱਚੋਂ ਸੰਸਾਰ ਮਹੁੰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਖਾਨ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ "ਸਾਬਣ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਮੈਲ ਕੱਟਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਸਾਬਣ ਆਪਾ ਨੀ ਮੈਲਾ ਹੈ, ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਵੀ ਹੈ।"

ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਜਾਂਸੀ ਦਾ ਤਮਗਾ ਜੱਤੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਲਲਕੀ ਸਾਕ਼ਸੀ ਮਲਿਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਯੋਂ ਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹੋਣ ਦੀ ਕੱਝਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਕਾਰਾਈਅਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਸੋਧੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਭਾਵਿੱਚ ਬਦਾਮੀਬਾਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਥ ਹੈ। ਸੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੱਟੋਂਗਾ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਬਦਾਮੀਬਾਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੱਟੋਂਗਾ।

12 | નવાં જમાના, જલ્દી

Web : www.nawanzamana.in

ષ્ટુકરવાર, 25 અક્ટૂબર 2024

myTRIDENT®

my for home

Rishtey ho ya ghar
Sajao myTRIDENT™ se

Diwali
Mela 2024

MEGA SALE

26, 27 & 28 OCTOBER | 11:00 AM - 08:00 PM
Arun Memorial Hall, Opp. Trident Complex, Sanghara

BEDSHEETS | COMFORTERS | BLANKETS | DUVET COVERS
TOWELS | BATHROBES | BATH MATS | RUGS | PILLOWS

